

مرکز پژوهش‌های آموزشی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۹/۲۷

صفحه ۱ از ۲

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

(دوره دوم متوسطه)

مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

پایه: دوازدهم (رشته ریاضی و تجربی)

نام و نام خانوادگی:

مدرس:

نام درس: دین و زندگی

ردیف	سؤال	بارم
الف	با تدبیر در آیات قرآن و روایت، به سوالات زیر پاسخ دهید.	۲
۱	با دقت نظر در آیه شریفه: ﴿قُلْ افَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ﴾، چرا نباید سرپرستانی غیر از خدا گرفت؟ الف) ﴿قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾ ب) ﴿لَا يَمْلِكُونَ لِنَفْسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾	۵/۰
۲	آیه شریفه: ﴿كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءَ وَهَؤُلَاءَ مِنْ عِطَاءِ رَبِّكَ مُحْظُورًا﴾، به کدام سنت الهی اشاره دارد؟	۵/۰
۳	با تدبیر در آیه شریفه: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾، نیازمندی انسان به خداوند شامل چه چیزهایی می‌شود؟	۵/۰
۴	عبارات شریفه زیر بیانگر کدام یک از اقسام توحید یا اقسام شرک است؟ الف) ﴿... وَ لَا يَشْرِكْ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ ب) ﴿ارْأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا﴾	۵/۰
ب	درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.	۱
۵	الف) تفکر و تصمیم یکی از دلایل اصلی وجود اختیار در انسان است. ب) اگر فردی تنها برای لاغر شدن یا سلامت جسم روزه بگیرد، روزه‌اش باطل است چون حسن فعلی ندارد. ج) میان بُعد فردی توحید عملی و بُعد اجتماعی آن رابطه متقابل وجود دارد. د) ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم وجود خدا را دریابیم.	<div>☐ درست ☐ نادرست</div> <div>☐ درست ☐ نادرست</div> <div>☐ درست ☐ نادرست</div> <div>☐ درست ☐ نادرست</div>
ج	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.	۵/۱
۶	الف) انسان ..... به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند حق را از باطل تشخیص دهد. ب) انسان موحد می‌داند که هیچ حادثه‌ای در جهان بی‌حکمت نیست، از این‌رو همواره انسانی ..... است. ج) باز کردن حسابی جداگانه برای خود یا سایر مخلوقات و مستقل از خداوند امور را مدیریت کردن، شرک در ..... است. د) محور و روح زندگی ضد دینی، ..... است. ه) در کسب توفیق الهی، ..... نقش تعیین کننده‌ای دارد. و) سنت ..... مربوط به رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.	
د	کشف ارتباط	۱
۷	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در ستون سمت چپ اضافی است). الف) رابطه دو عامل که اثر خاصی را به صورت مستقل از دیگری اعمال می‌کنند. ب) نبودن نقص در اجرا و پیاده کردن جهان ج) مصراع «چوب حق و پشت و پهلوی آن او» د) توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن	<div>(۱) علل عرضی</div> <div>(۲) قضای الهی</div> <div>(۳) علل طولی</div> <div>(۴) اختیار انسان</div> <div>(۵) انکار اختیار در سخن</div>

مرکز پژوهش‌های آموزشی وزارت

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

(دوره دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

پایه: دوازدهم (رشته ریاضی و تجربی)

نام درس: دین و زندگی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۹/۲۷

صفحه ۲ از ۲

ردیف	سؤال	بارم
۵	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	۳
۸	اعتقاد به اینکه تقدیر چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثه ای تعلق گرفت هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم می‌زند؛ نتیجه چه پنداری است؟	۰/۵
۹	بیت: «گفت از باغ خدا بنده خدا / می‌خورد خرما که حق کردش عطاء»، چه تفکری را بیان می‌کند؟	۰/۵
۱۰	در تعالیم دینی، عوامل افزایش عمر، کدام اعمال معرفی شده‌اند؟	۰/۵
۱۱	منظور از اینکه خداوند نور هستی است، چیست؟	۰/۵
۱۲	بزرگترین ضربه جریان تکفیری به اسلام کدام است؟	۰/۵
۱۳	پیامبر اکرم (ﷺ) راهیابی شرک به دل انسان را چگونه توصیف می‌کند؟	۰/۵
و	اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	۱
۱۴	الف) اخلاص در کاربرد دینی: ب) معرفت عمیق و والا:	
ز	گزینه مناسب را انتخاب کنید.	۰/۵
۱۵	الف) کدام یک، مربوط به علل طولی است؟ (۱) به صورت مستقیم مشارکت انجام می‌گردد. (۲) به هر یک از علل می‌توان نسبت داد. (۳) دارای نقش‌های متفاوت است. ب) درک بیشتر فقر و نیازمندی انسان به خدا نتیجه چیست؟ (۱) افزایش خودشناسی (۲) افزایش بندگی (۳) افزایش اخلاص	
ح	به سؤالات زیر پاسخ کامل (تشریحی) دهید.	۶
۱۶	چرا نمی‌توانیم به ذات خدا پی ببریم و چيستی او را دریابیم؟	۱
۱۷	چه رابطه‌ای میان معرفت به خداوند و ایمان و اخلاص وجود دارد و شایسته است چه اقدامی انجام شود؟	۱
۱۸	شخصیت انسان موحد و انسان مشرک را با یکدیگر مقایسه کنید.	۱
۱۹	بیت: «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا؟»، به کدام یک از شواهد وجود اختیار اشاره دارد؟ آن را توضیح دهید.	۱
۲۰	درخواست از پیامبر اکرم (ﷺ) و اولیای دین (علیهم‌السلام) در چه صورت شرک و در چه صورت عین توحید است؟	۱
۲۱	منظور از سنت املاء و استدراج چیست؟	۱
	جمع بarm	۱۶

باسمه تعالی

پاسخنامه آزمون تشریحی هماهنگ دی ماه

(دوره دوم متوسطه)

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۹/۲۷

پاسخنامه درس: دین و زندگی

پایه: دوازدهم (رشته ریاضی و تجربی)

صفحه ۱ از ۲

پاسخ سؤال ۱: (۵/۰ نمره)

گزینه (ب)، زیرا اختیار سود و زیان خود را ندارند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۲، صفحه ۲۲)

پاسخ سؤال ۲: (۵/۰ نمره)

سنت امداد عام الهی

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه های ۶۵ و ۷۰)

پاسخ سؤال ۳: (۵/۰ نمره)

شامل همه امور، نیازمندی جهان به خدا در پیدایش، نیازمندی جهان به خدا در بقا

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱، صفحه ۱۰)

پاسخ سؤال ۴: (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

الف) توحید در ولایت

ب) شرکت عملی فردی = شرک عملی

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۲، صفحه ۲۲)

پاسخ سؤال ۵: (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

الف) نادرست

ب) نادرست

ج) درست

د) نادرست

(دین و زندگی دوازدهم، درس های ۱، ۳ و ۴، صفحه های ۱۲، ۳۵، ۴۵ و ۷۲)

پاسخ سؤال ۶: (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

الف) حکیم

ب) امیدوار

ج) ربوبیت

د) شرک

ه) عامل درونی

و) ابتلاء

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۲، ۳، ۴ و ۶، صفحه های ۲۲، ۳۲، ۳۶، ۴۷، ۶۸ و ۷۱)

پاسخ سؤال ۷: (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

الف) ۱ (علل عرضی)

ب) ۲ (قضای الهی)

ج) ۵ (انکار اختیار در سخن)

د) ۴ (اختیار انسان)

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۵، صفحه های ۵۳ تا ۵۹)

پاسخ سؤال ۸: (۵/۰ نمره)

آنان که می پندارند قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۵، صفحه ۵۷)

پاسخ سؤال ۹: (۵/۰ نمره)

انکار اختیار یا تفکر جبری

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۵، صفحه ۵۳)

پاسخ سؤال ۱۰: (۵/۰ نمره)

صله رحم، محبت به خویشان و دادن صدقه

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه ۷۴)

پاسخ سؤال ۱۱: (۵/۰ نمره)

تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند و به سبب او آشکار شده و پا به عرصه هستی می گذارند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱، صفحه ۱۱)

پاسخ سؤال ۱۲: (۵/۰ نمره)

سبب تنفر برخی از مردم جهان از دین اسلام شد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۲، صفحه ۲۴)

پاسخ سؤال ۱۳: (۵/۰ نمره)

راهیابی شرک به دل انسان از رفتن مورچه های سیاه در دل شب تاریک بر تخته سنگ سیاه پنهان تر است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۴، صفحه ۴۳)

باسمه تعالی

پاسخنامه آزمون تشریحی هماهنگ دی ماه

(دوره دوم متوسطه)

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۹/۲۷

پاسخنامه درس: دین و زندگی

پایه: دوازدهم (رشته ریاضی و تجربی)

صفحه ۲ از ۲

پاسخ سؤال ۱۴: (هر مورد ۵/۰ نمره)

الف) اخلاص در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خدا و همان گونه که او دستور داده انجام دهد.
ب) اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱، صفحه های ۱۲، ۱۳)

پاسخ سؤال ۱۵: (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

الف) گزینه ۲

ب) گزینه ۱

پاسخ سؤال ۱۶: (۱ نمره)

لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. خداوند حقیقتی نامحدود دارد که که ذهن محدود انسان گنجایش درک چیرستی آن را ندارد و چون نمی توانیم به ذات او احاطه پیدا کنیم، نمی توانیم ذات او را بشناسیم.

(دین و زندگی دوازدهم، صفحه ۱۲)

پاسخ سؤال ۱۷: (۱ نمره)

پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد، همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان خدا و اخلاص برقرار است؛ بنابراین هر قدر که معرفت ما به خدا بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد، پس خوب است (شایسته است) ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه های الهی کنیم تا بیشتر دریابیم.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۴، صفحه های ۴۵ و ۴۶)

پاسخ سؤال ۱۸: (۱ نمره)

انسان موحد شخصیت ثابت و پایدار دارد و از آرامش روحی برخوردار است. انسان مشرک درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار دارد.

(دین و زندگی دوازدهم، صفحه های ۳۳ و ۳۴)

پاسخ سؤال ۱۹: (۱ نمره)

مسئولیت پذیری - هر کدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می دانیم و به همین جهت آثار عواقب عمل خود را می پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده ایم، آن را جبران می کنیم عهدها و پیمان ها نیز بر همین اساس استوارند بنابراین اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد خود را مستحق مجازات می داند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۵، صفحه ۵۴)

پاسخ سؤال ۲۰: (۱ نمره)

وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و با درخواست اولیای خدا از او و به اذن خدا بدانیم، عین توحید است.

(دین و زندگی دوازدهم، صفحه ۲۴)

پاسخ سؤال ۲۱: (۱ نمره)

خداوند برای انسانی که به دام گناه می افتد، شرایطی را فراهم می کند که بتواند توبه کند و از گناه دوری نماید؛ حتی اگر بارها گناه کرد و توبه نمود، باز هم خداوند از گناه او می گذرد. اما اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند، خداوند به آنها فرصتی می دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می افزاید و آنها این فرصت ها و نعمت ها را وسیله غوطه ور شدن در گناهان قرار می دهند، به طوری که اگر در ابتدا، اندک امیدی وجود داشت که نور حق در دلشان بتابد، به تدریج چنین امیدی بر باد رفته و به شقاوت ابدی گرفتار می شوند. درحقیقت، مهلت ها و نعمت ها، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر شوند. این سنت که از جمله سنت های حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه است، سنت املاء و استدراج نام دارد.